

■ REACTIE CONSULTATIE

DATUM: 11 januari 2024

ONDERWERP: Reactie consultatie Contouren klimaatplan 2024 en INEK

Met deze reactie van de Pensioenfederatie, de brancheorganisatie van Nederlandse pensioenfondsen, reageren we graag op de consultatie voor het ontwerp Klimaatplan 2024. Namens onze leden danken wij u voor de gelegenheid om onze visie te delen over een van de cruciale vraagstukken van onze tijd: de impact van klimaatverandering en de benodigde acties om deze uitdaging aan te gaan in ons land.

De Pensioenfederatie is verheugd om te zien dat het kabinet de ernst van het klimaatprobleem erkent en zich inzet door het opstellen van een lang jarig Klimaatplan 2024. Wij hopen dan ook dat een volgend kabinet dit beleid door zal zetten. In de contouren van het ontwerp klimaatplan die geschetst worden, kunnen wij ons goed vinden. Het is goed dat de contourenbrief zich niet enkel richt op klimaatverandering, maar ook aandacht besteedt aan andere duurzaamheidsambities en dat aandacht wordt besteed aan een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten. Daarnaast kijken onze leden in lijn met het ontwerp Klimaatplan ook verder dan de CO₂-uitstoot binnen onze landsgrenzen. Nederlandse pensioenfondsen zijn namelijk internationale beleggers.

De Pensioenfederatie deelt de zorg en verantwoordelijkheid voor de impact van klimaatverandering op het dagelijks leven van burgers en bedrijven. Wij beschouwen dit als een gezamenlijke verantwoordelijkheid waarbij diverse belanghebbenden, óók pensioenfondsen, een rol spelen. In het ontwerp van het Klimaatplan missen we in dit kader een duidelijke rolomschrijving voor de financiële sector in de plannen. In deze reactie doen we daar graag een aantal suggesties voor.

Huidige inzet van pensioenfondsen op klimaatgebied

Het is van belang te onderstrepen dat pensioenfondsen niet alleen economische belangen van deelnemers dienen, maar ook hun maatschappelijke verantwoordelijkheid onderkennen. Als lange termijn beleggers begrijpen Nederlandse pensioenfondsen dat e beleggingen niet alleen bijdragen aan het behalen van rendement, maar ook aan het creëren van een leefbare wereld voor onze huidige en toekomstige gepensioneerden en actieve deelnemers.

- De Pensioenfederatie wil benadrukken dat Nederlandse pensioenfondsen reeds substantiële stappen zetten op het gebied van klimaat. Een groot aantal pensioenfondsen heeft het Klimaatcommitment van de financiële sector ondertekend. Dit commitment biedt een platform voor samenwerking tussen pensioenfondsen, banken, verzekeraars en vermogensbeheerders, ministeries en maatschappelijke organisaties. Er wordt momenteel gesproken over de verdere invulling en vervolg van het commitment. Vrijwel alle bij de Pensioenfederatie aangesloten pensioenfondsen hebben daarnaast specifieke klimaatbeleidsmaatregelen geïmplementeerd.

De recente gepubliceerde voortgangsrapportage door de onafhankelijke monitoringscommissie van het commitment geeft inzicht in de CO₂-reductie en de naleving van de gepubliceerde klimaatplannen eind 2022. 94% van de instellingen heeft actie(s) ondernomen conform hun actieplan. Hierbij ligt de nadruk op het positief stimuleren van CO₂-reductie en de energietransitie door in te zetten op engagement en te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen om zo ondernemingen te bewegen tot een verdere CO₂-reductie. Naast deze maatregelen worden steeds meer vervuilende sectoren of bedrijven uitgesloten van beleggingen en wordt er in toenemende mate belegd in groene alternatieven en -sectoren.

Een ander belangrijk onderdeel van het klimaatcommitment is de inspanningsverplichting voor het financieren van de Nederlandse energietransitie. [Pensioenfondsen doen dat al volop](#). Zo belegt ABP's Nederlands Energietransitiefonds (ANET) in relatief kleine en innovatieve projecten en bedrijven, is PFZW onder meer eigenaar van stadsverwarmingsbedrijf Ennatuurlijk, zetten bpfBOUW en SPW volop in op de verduurzaming van Nederlands vastgoed en beleggen PMT en PME in startende Nederlandse technologiebedrijven via het fonds Innovation Industries. Dit zijn slechts enkele voorbeelden. Ook andere, grotere en kleinere, pensioenfondsen zetten in op verduurzaming, onder andere door groene obligaties.

Noodzaak van voorspelbaar en betrouwbaar overheidsbeleid

De Pensioenfederatie is ervan overtuigd dat pensioenfondsen nog meer kunnen bijdragen aan de versnelling van de energietransitie in Nederland. Een stabiel investeringsklimaat is essentieel om pensioenfondsen in staat te stellen duurzame beleggingen te doen, die rendabel zijn voor de deelnemer en bijdragen aan een duurzame toekomst voor de hele samenleving. Wij vragen de overheid daarom een leidende rol te nemen en te houden in het verschaffen van duidelijke meerjarige beleidskaders. Ambitieuze CO₂-beprijzing en groene fiscale maatregelen zijn onmisbaar hierin. Het omvat echter niet alleen de reeds vastgestelde thema's zoals emissiereductie en hernieuwbare energie, maar bijvoorbeeld ook het stimuleren van innovatie.

- Momenteel zien wij helaas dat veel huidige wet- en regelgeving voor de financiële sector weinig bijdraagt aan daadwerkelijke impact op de energietransitie en het verder verduurzamen van de economie. Veel capaciteit wordt hierdoor noodgedwongen ingezet op rapportageverplichtingen. Deze rapportageverplichtingen worden ook vaak bemoeilijkt doordat data van de bedrijven waarin pensioenfondsen beleggen niet voorhanden is door afwezige of afgezwakte (Europese) wetgeving.

Er zijn op dit momenteel zes planetaire grenzen¹ wereldwijd overschreden. Juist ook daarom steunt de Pensioenfederatie de kabinetsambities om de duurzaamheidstransities in samenhang te bezien, bijvoorbeeld klimaat en biodiversiteit. Zoals aangegeven zijn er samenhangende duurzaamheidstransities nodig om deze weer binnen de planetaire grenzen te brengen. Het is echter ook belangrijk dat de planetaire grenzen die nog niet overschreden zijn, in de nabije toekomst niet alsnog overschreden worden. Dat geldt bijv. voor zoetwaterverbruik.

Ook wij zien de toegevoegde waarde van het vaststellen van een emissiebudget, naast sturing op de puntdoelen. Wellicht is het zinvol om in aanvulling op de onderzoeken, die genoemd worden als input voor de strategie, ook de door de Europese Unie opgestelde EU-Taxonomie daarvoor te gebruiken.

Partnerschap met overheid

De Pensioenfederatie reikt daarnaast de hand uit om een partnerschap voor lange termijn aan te gaan. Dit gaat verder dan enkel het verstrekken van beleidskaders, het faciliteren van initiatieven en het wegnemen van belemmeringen voor duurzame beleggingen. Wij vragen om samen buiten de bestaande kaders te kijken waar publiek en privaat elkaar kunnen versterken. Pensioenfondsen zijn graag bereid te investeren in risicovolle projecten als de Nederlandse energietransitie indien de overheid een gedeelte van het risico overneemt. Het geld van pensioenfondsen creëert daarmee schaalbaarheid en grote impact.

Concreet kunnen pensioenfondsen onder de juiste voorwaarden bijdragen aan warmte- en elektriciteitsnetten en de verduurzaming van schoolgebouwen en ander (maatschappelijk) vastgoed. Dit zijn slechts enkele voorbeelden. De Pensioenfederatie is ervan overtuigd dat pensioenfondsen een aanzienlijke bijdrage kunnen leveren aan de energietransitie en de bredere duurzaamheidsdoelstellingen van Nederland.

¹ <https://www.stockholmresilience.org/research/planetary-boundaries/the-nine-planetary-boundaries.html>

- **Bruggenbouwer Invest-NL**

In toenemende mate zijn pensioenfondsen met verschillende overheidsonderdelen in gesprek over hoe de sector kan bijdragen. De actieve betrokkenheid van de overheid om publiek-private samenwerking echt van de grond te krijgen waardeert de Pensioenfederatie, maar is vaak nog versplinterd en heeft weinig centrale coördinatie en schaal. Wij zien een cruciale rol weggelegd voor Invest-NL in het faciliteren, bundelen en coördineren van projecten. De overheid kan via Invest-NL een brug slaan tussen overheid en pensioenfondsen. Deze nauwe samenwerking met Invest-NL kan zorgen voor innovatieve oplossingen en implementaties. Out-of-the-box denken en intensieve samenwerking met de financiële sector zijn van groot belang om de energietransitie te versnellen en concrete resultaten te boeken.

De Pensioenfederatie zal de ontwikkeling van het Klimaatplan 2024 nauwlettend volgen. Wij wijzen op de cruciale rol die pensioenfondsen kunnen spelen in het realiseren van duurzame doelstellingen en danken het kabinet voor de gelegenheid om onze reactie te kunnen delen. Nederlandse pensioenfondsen kijken uit naar verdere samenwerking om gezamenlijk aan een duurzame toekomst voor Nederland te bouwen.